

Kristityn vapaus

Luuk. 14:1-6

1. Jeesus meni sapattina erään fariseusten johtomiehen kotiin aterialle, ja kaikki tarkkailivat, mitä hän tekisi.

2. Kävi niin, että hänen luokseen tuli vesipöhöä sairastava mies.

3. Jeesus kääntyi lainopettajien ja fariseusten puoleen ja kysyi: "Onko sapattina lupa parantaa vai ei?"

4. He eivät sanoneet siihen mitään. Silloin Jeesus kosketti miestä, paransi hänet ja lähetti hänet pois.

5. Sitten hän taas kysyi: "Miten te itse teette? Jos jonkun poika tai härkä putoaa kaivoon, niin kai hän heti nostaa sen sieltä, vaikka olisikin sapatti?"

6. Tähän he eivät kyenneet vastaamaan.

Oletko vapaa?

Oletko sinä vapaa? Mitä vapaus oikein on? Mistä sinun pitää päästä vapaaksi? Millaiseen vapauteen Herra kutsuu uskovan kristityn? Näihin kysymyksiin antavat valoa tämän sunnuntain tekstit.

Jeesus aterialla fariseusten kanssa

Jeesus oli kutsuttu sapatti-iltapäivänä aterialle fariseusten johtomiehen kotiin juuri ennen hänen viimeistä matkaansa Jerusalemiin ristille ja ylösnousemuksen voittoon. Farisealaisen liikkeen ja Jeesuksen vastakkainasettelu oli kolmen ja puolen vuoden aikana kehittynyt syväksi vihaksi Jeesusta kohtaan, koska Jeesus ei suostunut noudattamaan esi-isiltä perittyjä sääntöjä, jotka turhensivat Jumalan lain. Silti Jeesus otti vastaan kutsun vihamieliseen kotiin. Syy oli siinä, että viimeiseen asti Herra rakasti myös ulkokultaisuuden synnissä eläviä. Paljastamalla heidän väärät asenteensa Jeesus halusi johtaa heidät parannukseen synneistään.

Sapattisäännöt

Fariseusten erityisenä huolenaiheena oli se, että työnteon kieltävää sapattisäädöstä noudatettaisiin tarkasti. Heidän uskomuksensa mukaan kansalle poliittisen vapauden tuova Pelastaja Messias saapuisi sinä päivänä, jona koko kansa noudattaisi lepöpäivän säädöksiä eli ei tehnyt mitään työtä. Sapattina sai kyllä heidänkin opetuksensa mukaan parantaa kuolemaisillaan olevan ihmisen, mutta ei sellaista, joka voisi tulla hoitoon arkipäivänä.

Jeesusta koetellaan

Siksi aterialle oli kutsuttu myös varsta vasten vesipöhöä sairastava mies. Hänet talon isäntä johti Jeesuksen eteen, voidakseen testata sitä, haluaako Jeesus noudattaa sapattisääntöä vai ei. Vastauksena fariseusten haasteeseen Jeesus esitti kysymyksen: "Onko sapattina lupa parantaa vai ei?" Vastaukseksi hän sai vihamielisen vaitiolon. Sitten Jeesus toimi vastoin perinnesääntöjä ja paransi miehen koskettamalla häntä ja lähetti hänet pois fariseuksen kodin kalseasta ilmapiiristä. Sitten Jeesus osoitti fariseuksille, että heidän on ongelmansa ei rajoittunut vain sapattikäskyjen rikkomisesta aiheutuvaan vihaan, vaan heiltä puuttui kaikkein tärkein, rakkaus kärsiviä ihmisiä kohtaan. Kuitenkin rakkaus on kaikkien lain käskyjen päämäärä ja sisällys.

Vastaukseksi kysymykseen: "Miten te itse teette? Jos jonkun poika tai härkä putoaa kaivoon, niin kai hän heti nostaa sen sieltä, vaikka olisikin sapatti?" Jeesus sai jälleen jäätävän vaitiolon. Se ei kuitenkaan estänyt Jeesusta jatkamasta opetusta to-

dellisesta nöyryydestä ja kutsusta parannuksen kautta sisälle Jumalan valtakuntaan. Jeesus olisi halunnut näille kovasydämisille ja ulkokultaisille ihmisillekin avata tien todelliseen vapauteen synnin vallasta ja sitä kautta aitoon rakkauteen Jumalaa ja lähimmäisiä kohtaan.

Vapaus

Johdannossaan kirjaansa "Kristityn vapaudesta" Martti Luther kirjoittaa näin: "Kristitty on vapaa herra, joka hallitsee kaikkea eikä ole kenenkään alamainen. Kristitty on kaikkien altis palvelija ja jokaisen alamainen."

Niin ristiriitaisen tuntuilta kuin nämä kaksi lausetta vaikuttavatkin, ne ilmaisevat erittäin syvällisesti ja osuvasti sen, millainen Jeesuksen Kristuksen Golgatan uhrin perusteella syntinsä anteeksi saanut, Jumalan lapseksi päässyt pelastettu ihminen, elävä kristitty on.

Maallinen vapauskäsitte

Raamatullinen käsite vapaus eroaa ratkaisevasti Ranskan vallankumouksesta asti maailman laajuisesti levinneen ihmiskeskeisen humanismin vapausajattelusta. Jälkimmäinen lähtee siitä, että ihmisen pitää päästä vapaaksi kaikista niistä ulkoisista rajoituksista, jotka häntä sitovat. Vasta kun ihminen pääsee toteuttamaan sitä, mitä todella haluaa, hän on tämän valistusajattelun mukaan vapaa. Vasta kun hän on päässyt itsenäiseksi taloudellisista, kulttuurin asettamista, poliittisista ja yhteiskunnallisista siteistään todelliseen itsenäisyyteen ja itsellisyyteen, ja pääsee toteuttamaan omia unelmiaan, hänen voidaan sanoa olevan vapaa.

Mutta raamatullisesti arvioituna tämän kaltainen "vapaus" on vain vapauden irvikuva, se on pikemminkin omien halujensa, himojensa ja itsekkäiden tunteidensa orjuutta. Tai vielä tarkemmin se on mitä inhottavinta lihan (=Jumalasta erossa oleva ihmisen syntinen luonto) orjuutta. Äärimmilleen vietyä tämä humanistinen vapaus ei pyri vapauttamaan ihmistä vain toisten ihmisten siteistä vaan myös Jumalasta. Lopputuloksena onkin vastoin kaikkia kuvitelmia Saatanan orjuus.

Raamatullinen vapaus

Ei liene liioittelua väittää raamatullista vapautta tuon tämän päivän virvatulivapauden täydeksi vastakohtaksi. Todellinen vapaus ei edellytä paikallisista tai yhteiskunnallisista siteistä irrottautumista. Jumala vapauttaa ihmisen hänen sydämessään asuvan lihan ja synnin vallasta. Se ei ole ensi sijassa vapautta jostakin, vaan vapautta johonkin. Tie tähän vapauteen on Jumalan Sanan totuudessa, jonka voimalla sydämen siteet tulevat valoon. Jeesuksen Kristuksen ristin rakkauden voimalla nuo siteet murtuvat, synnit saadaan anteeksi ja suhde Jumalaan palautuu. Vaikka jouduttaisiin elämään ulkoisten olosuhteiden ja toisten ihmisten sitomina, yhteydessä Jumalaan päästään kokemaan vapautta ja ulkoiset muurit ylittävää vapautta rakastaa toisia ihmisiä, toimia heidän todelliseksi parhaakseen.

Avioliiton vapaus

Raamatusta tätä Jumalaan sidottua rakkautta kuvataan avioliittoon liittyvin ilmaisin. Avioliittohan on eräässä merkityksessä eräs kaikkein syvimpiä siteitä ihmisten välisissä suhteissa. Avioerojen, avoliittojen ja "vapaan" seksin aikakautena ihmiset yrittävät päästä tuostakin siteestä "vapaaksi", mutta seurauksena on kimppu erittäin hankalia ihmissuhteita ja yksinäisyyden tuskaa eikä suinkaan vapautta. Jumalan

tarkoittama avioliitto, johon häneltä jatkuvasti pyydetään myös uutta rakkautta, ei todellisuudessa ole mikään kahle, vaan suurinta inhimillistä vapautta. Siinä saa etuoi-keuden ilahduttaa toista ja vastata toisen toiveisiin ja tarpeisiin ja kokea todellista vapautta ja iloa.

Kahdesti vapaa

Muistan kun lukioaikana olimme pienen ryhmän kanssa pitämässä evankelioimisko-kousta Hämeenlinnan vankilassa, eräs ryhmäläisistä aloitti todistuksensa tähän ta-paan:

"Olen nyt kaksinkertaisesti vapaa! Löysin vapauden täällä vankilassa ollessani. Olin ulkoisesti vanki, mutta Jumalan Sana Raamattu paljasti synnin kahleet sydämessäsi ja Jeesuksen Kristuksen kallis sovintoveri puhdisti sydämeni. Sain syntini anteeksi ja omantunnon vapauden. Pääsin synnin, kuolemanpelon ja Saatanan kahleista va-paaksi täällä vankilassa. Kun sitten pääsin siviiliin, sain myös ulkoisen vapauden, jota en toki vähättele, mutta se ei ole mitään verrattuna siihen vapauteen, jonka Jeesus antaa, kun taivumme totuuteen hänen edessään ja huudamme häntä sydä-mestämme avuksi, omaksi Pelastajaksemme. Hän ei heitä pois ketään, joka hänen luoksensa tulee!"

Vapautta Herran laumassa

Kristityn vapaus edellyttää myös taistelua niitä voimia vastaan, jotka pyrkivät vie-mään uskovaan takaisin orjuuteen. Vapaus voi toteutua vain Hyvän Paimenen kaitse-massa uskovien laumassa, seurakuntayhteydessä, jossa Herran totuuden ja armon sana saa meitä johdattaa yhä suurempaan vapauteen Kristuksessa. Herran oma saa olla vapaa myös "kuoleman varjon maassa", jonka läpi Herra omansa vie lopul-liseen kirkkauden valtakuntaan riemuitsemaan Jumalasta.

Rakkaus

Jeesus sanoi: "Jos joku rakastaa minua, hän noudattaa minun sanaani." Rakkaus Jeesukseen Kristukseen ilmenee Hänen sanansa pitämisenä. Tätä on korostettava, koska väärä humanistinen vapausajattelu on tunkeutunut myös uskovien sydämiin. Sen vallassa saatetaan antaa ymmärtää, että myös vapaasta rakkaudesta Jeesuk-seen tapahtuva Herran käskyjen pitäminen olisi muka jonkinlaista lainomaisuutta, legalismia. Suomeen on levittäytynyt voimakas lain hylkäävä ajattelu, jossa käytän-nössä Herran käskyjen pitämistä (lähetyskäsky, rakkauden käsky, joka täyttyy kym-menen käskyn noudattamisessa, seurakuntajärjestykseen liittyvät Herran käskyt jne) ei haluta nähdä sydäimestä nousevana rakkauden ilmaisuna Herraa kohtaan, vaan jonkinlaisena kristillisyyden pakkopaitana, uutena lakina, jonka alle ei "evanke-liumin vapauttamien" uskovien pidä suostua.

Pyhä Henki antaa vapauden ja rakkauden

Tietysti on niin, että sellaiselle ihmiselle, jolla ei ole Pyhää Henkeä eikä ole siis päässyt osalliseksi henkilökohtaisesta pelastuksesta, Jeesuksen rakkauden tunte-misesta, Raamatun epälukuiset uskoville osoitetut kehotukset ovat mahdottomia noudattaa ja raskainta mahdollista lakia. Sehän on yhtä mahdotonta kuin vaatia kuolleelta ihmiseltä elävän käytöstä. Mutta sille, joka on päässyt osalliseksi pelas-tuksesta Jeesuksessa Kristuksessa, vapautettu syntiensä tuomiosta, saanut Pyhä-sä Hengessä uuden elämän ja päässyt vapaaseen yhteyteen Jumalan kanssa, siis

elävälle uskovalle, Herran käskyt eivät ole taakka, vaan se käytännöllinen tapa, jolla rakkautta ilmaistaan. Niiden noudattaminen on todellista vapautta.

Rakkaus ja tunteet

Tämän päivän ihminen ajattelee rakkaudesta kovin tunnevaltaisesti, joten puhe käskyjen noudattamisesta rakkaudessa pysymisenä saattaa tuntua vieraalta. Kun tunteet haihtuvat, myös toiminta toisten hyväksi loppuu. Mutta raamatullinen rakkaus kulkee lähes päinvastaisessa järjestyksessä. Uskova saa ensin katsella Raamatun Sanan peilistä Jeesuksen kasvoja, siinä hän saa uuden voiman ja lähtee kuuliaisuudessa tekemään Herran käskyjen mukaan niin kuin on kirjoitettu ja lopulta sen seurauksena syntyvät hyvät tunteetkin, ilo saada vapaasti palvella – niin jopa vihamiehiä.

Rakkaus ei voi lähteä liikkeelle muusta kuin vapaudesta, tuosta oikeasta sydämen vapaudesta. Vain vapautettu voi rakastaa. Mutta se ilmenee sitten juuri niin kuin Luther totesi: "Kristitty on kaikkien altis palvelija ja jokaisen alamainen."

Oletko sinä vapaa?

Oletko Sinä jo päässyt vapauteen, jonka Herra antaa? Ellet, tie Herran luo on tänäänkin auki. Kun annat Hänen totuutensa paljastaa synnin siteet elämässäsi - niin kipeää kuin se saattaa ollakin, ja kun huudat Häntä avuksi Golgatan uhriveren tähden, niin Sinäkin saat vapauden synnin syyllisyydestä ja Pyhässä Hengessä uuden voiman rakastaa.

Jos olet jo päässyt tähän vapauteen, Herra haluaa viedä sinut yhä syvempään tuntemiseensa, niin että pääset vapaaksi ihmispelosta ja pääset yhä selkeämmin osoittamaan lähimmäisillesi rakkautta totuudessa.